

# **Suprotni vjetrovi pušu u pramac kršćanskoga visokog obrazovanja: možemo li se popeti na visove biblijskog obrazovanja... ako ne postavimo čvrst temelj učeništva?<sup>1</sup>**

**Dennis Allen**

ORCID: 0000-0002-6827-4089

The Disciple Dilemma

dennis@theallencorp.com

UDK: 27-318: 2-756(73)  
Kategorija: Izlaganje sa skupa  
DOI: <https://doi.org/10.32862/k1.18.2.7>

## **Sažetak**

Ovaj članak istražuje izazove s kojima se suočavaju institucije kršćansko-ga visokog obrazovanja, a usredotočuje se na trendove i „suprotne vjetrove“ koji prijete operativnoj održivosti. Članak tvrdi da se ove institucije nalaze u rizičnom trenutku gubitka svoje misije s obzirom na svoju ukorijenjenost u šire kulturološke pomake od biblijskog kršćanskog učeništva. Članak koristi procjenu rizika u stilu one koju koriste brokeri s Wall Streeta te svrstava institucije u četiri kategorije na temelju broja studenata i ulaganja: uspješne, obećavajuće, inertne i posrnule. Analiza pokazuje da značajna većina kršćanskih škola spada u posrnulu ili obećavajuću kategoriju zbog čega je upitna njihova dugoročna održivost. Članak predlaže da glavni uzrok ovih izazova nije ni u pokušavanju ni u neuspjehu da se natječu sa sekularnim školama, nego u za-nemarivanju učeništva koje je Krist poučavao i to najviše u crkvama iz kojih stoga dobivaju studente koji nisu dovoljno napredovali u učeništvu. Članak zagovara povratak „empirejskom učeništvu“, pri čemu je važno da predavači zaista podižu učenike. Usredotočujući se na učeništvo, kršćanske obrazovne institucije mogu povratiti svoju konkurentsку prednost i ispuniti svoju misiju stvaranja obrazovanih Kristovih učenika. Članak zaključuje kako put prema naprijed podrazumijeva stavljanje učeništva ispred pukog obrazovanja u svr-

1 Ovaj je članak napisan kao dio istraživačkoga projekta Biblijskog instituta u Zagrebu: „Koncept učeništva među crkvama reformacijske baštine u Hrvatskoj“.

*hu plovidbe ususret suprotnim društvenim vjetrovima s kojima se kršćansko visoko obrazovanje suočava.*

**Ključne riječi:** učeništvo, kršćansko vodstvo, kršćansko visoko obrazovanje, nereligiозni, bivši vjernici, misija, kršćanska kultura

## Uvod

Veoma sam zahvalan za mogućnost da podijelim s vama ovaj govor na Međunarodnoj teološkoj konferenciji „Učeništvo u evanđeoskim crkvama“ u Zagrebu. Sličnu sam prezentaciju iznio pred glavnim akademskim referentima američkoga akreditacijskog odbora „Udruženja za biblijsko visoko obrazovanje“ [„The Association for Biblical Higher Education“ (ABHE)] krajem prošle godine. Predstaviti će prošireno istraživanje i otkrića do kojih sam došao pišući knjigu *The Disciple Dilemma*.

Želim se predstaviti u nekoliko riječi. Služio sam kao glavni izvršni referent za šest industrijskih korporacija pod pokroviteljstvom Wall Streeta kako bih im pomogao povratiti održivu, unosnu operativnost. Istih sam godina služio kao starješina i učitelj u izrazito velikim, srednjim i malim crkvama u gradovima u kojima smo moja supruga i ja živjeli. Naša smo zapažanja i istraživanja izazova, koje smo nazvali „suprotnim vjetrovima“ s kojima se suočava zapadna crkva, prilagodili za ovaj članak koji se bavi nekim istim simptomima i osnovnim uzrocima koji nastaju u kršćanskom visokom obrazovanju.

Iznosim tezu da se institucije kršćanskoga visokog obrazovanja suočavaju s kratkoročnim rizicima održivosti. Rizici su nastali zbog iskrivljenja namjere i gubitka misije ovih institucija. Gubitak misije zatim ostavlja traga na kršćaninovu pravom identitetu, smislu i svrsi. Nadalje, ovo pogoršanje zatim metastazira čak i dalje od učenika kao pojedinaca te kreće ugrožavati crkve i, što je srž ovoga članka, održivost i vitalnost kršćanskih škola i teoloških učilišta na Zapadu. Takvi negativni zapadnjački trendovi zatim migriraju u globalizirajuće društvene arene, primjerice, crkava i škola Središnje Europe. Ne želim biti dramatičan, ali želim vas upozoriti kako ova prijetnja dolazi vama, vašoj djeci i vašim prijateljima. Molim vas, nemojte misliti da je ova prezentacija zapravo *podizanje optužnice za neuspjeh* upućeno predavačkom i ostalom osoblju kršćanskih obrazovnih institucija ili lokalne crkve. Zapravo se radi o duboko ukorijenjenom, tradicijom opterećenom izazovu, koji nije nastao preko noći. Zato i ispravljanje ove situacije iziskuje vrijeme.

### 1. Nepovoljni trendovi na kampusima

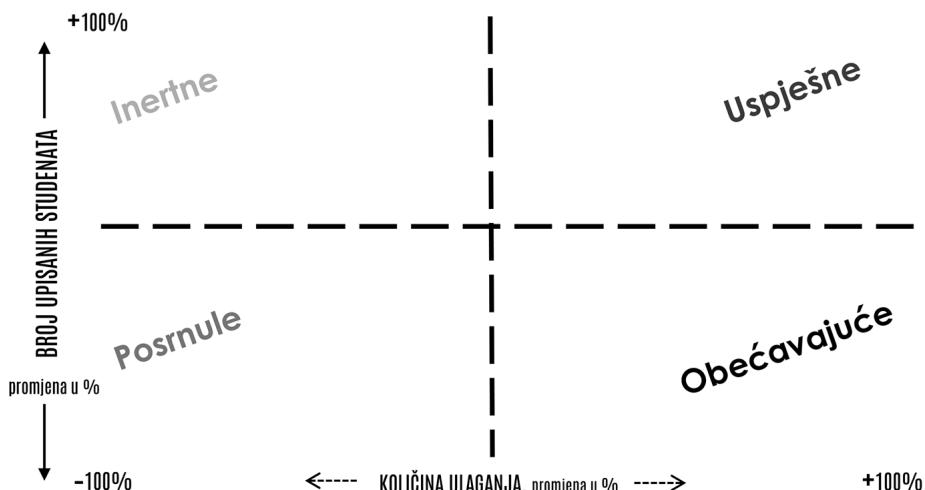
Poduzet ćemo nešto što vam se možda neće svidjeti: analizirat ćemo kršćansko visoko obrazovanje kroz leće kapitalističke procjene rizika nadahnute pojavama

na Wall Streetu. Kao i sve druge organizacije tako je i kršćansko visoko obrazovanje, uz svoj uzvišen poziv, istovremeno i poslovni subjekt. Moguće je procjenjivati rizik kršćanskih institucija koristeći dvije jednostavne i dostupne mjere: broj studenata i količinu ulaganja.

Broj studenata odnosi se i na one fizički prisutne i one koji pohađaju nastavu *online*. Investicija je osebujan izraz, koji prati stanje bilance objekata, razvojnih programa i zadužbina. Broj studenata i količina ulaganja čine temelj uspjeha i dugotrajnog opstanka svake obrazovne institucije.

Sada ćemo raščlaniti podatke u četiri poslovne kategorije (kvadranta). Ovakvu kategorizaciju koriste korporacije i komercijalne konzultantske tvrtke koje obično primjenjuju specijalizirane kriterije relevantne za industriju na osi XY za analiziranje strateške vitalnosti organizacija u tom sektoru. U ovom slučaju, kriteriji koji nas zanimaju su broj studenata i količina ulaganja.

Na Slici 1, koordinatna mreža pokazuje promjene u broju upisanih studenata između 2015. i 2023. godine na okomitoj osi (Y) te promjenu u finansijskom ulaganju tijekom istoga razdoblja slijeva nadesno na vodoravnoj osi (X). Isprekidane linije označavaju rast nasuprot padu prema mjernim kriterijima X & Y.



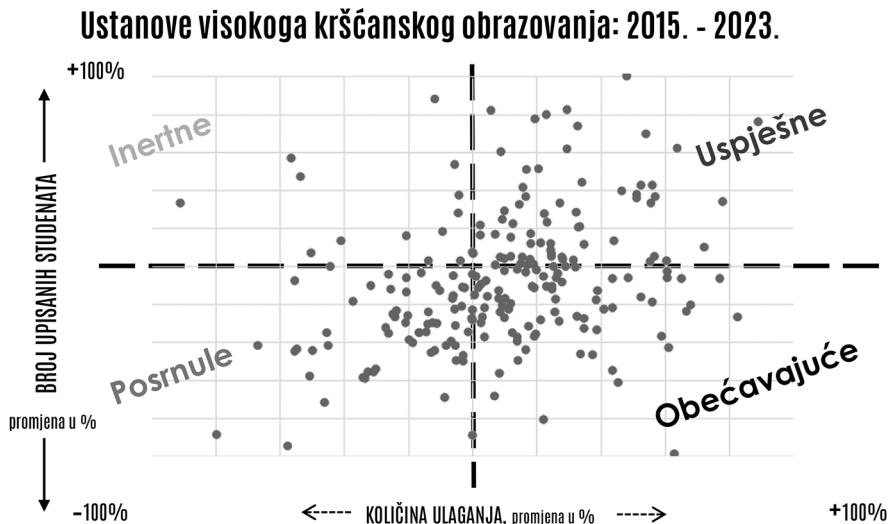
*Slika 1: Ustanove visokoga kršćanskog obrazovanja: 2015. – 2023.*

Vidite li četiri kvadranta s naslovima? Kvadrant gore desno, „Uspješne“, pokazuje sve veći broj upisanih studenata (onih *online* + fizički prisutnih) te sve veća ulaganja u školu. Ne pravi se razlika između izvanrednih i redovnih studenata. Kvadrant dolje desno, nazvan „Obećavajuće“, predstavlja sve manji broj upisanih studenata, ali u isto vrijeme sve veća ulaganja – dakle, „obećavajuće“ velika ula-

ganja u objekte, programe, nastavničko osoblje i udobnost potaknut će rast broja upisanih studenata. Kvadrant gore lijevo, „**Inertne**“, gdje broj upisanih studenata nastavlja rasti, ali ulaganja se smanjuju. Kvadrant dolje lijevo, „**Posrnule**“, kategorizira institucije koje istovremeno imaju i sve manji broj upisanih studenata i sve manja ulaganja.

Dvije najpredvidivije mjere koje se koriste na komercijalnom tržištu za „uspješne nasuprot posrnulim“ organizacijama jesu prihodi i unosnost. Komercijalni entitet neko vrijeme može funkcionirati sa sve manjim prihodima, ali ne može dugo preživjeti negativne prihode. U ovom članku tvrdimo da su dvije glavne varijable u kršćanskom visokom obrazovanju broj upisanih studenata i količina ulaganja. Prema ovoj koordinatnoj mreži, broj upisanih studenata odnosi se na prihode, dok se količina ulaganja odnosi na unosnost. Sada možete s pravom tvrditi kako, uz dva navedena, na vitalnost organizacija utječe i brojni drugi kompleksni čimbenici. No ovaj članak tvrdi da ova dva fundamentalno troma indikatora sažimaju učinke mnogih drugih čimbenika u analizi dugotrajne održivosti obrazovnih organizacija.

Slika 2: 234 od otprilike 350 kršćanskih škola visokog obrazovanja registriranih u Sjevernoj Americi prikazane su na temelju podataka dobivenih iz Godišnjih podatkovnih tablica („Annual Data Tables“) akreditacijske organizacije Association of Theological Schools.

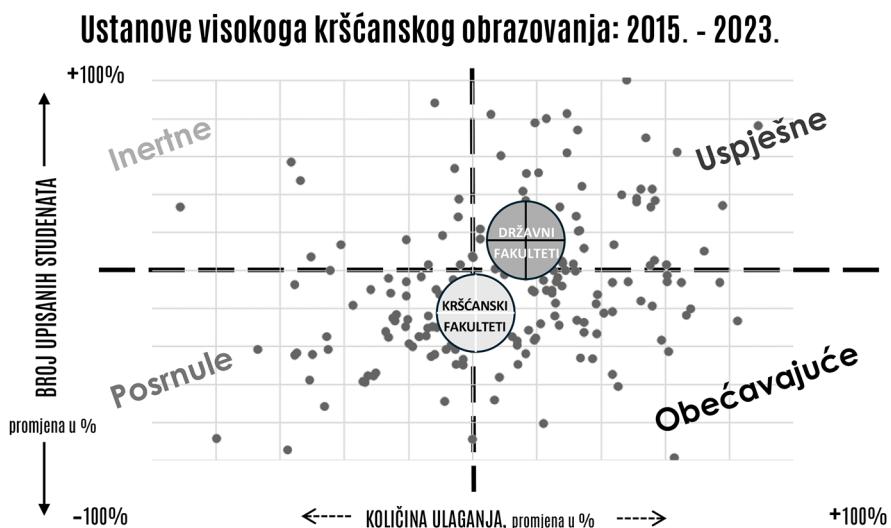


Slika 2: Prikaz 234 kršćanska fakulteta u Sjevernoj Americi

Točke preuzete iz podatkovnih tablica organizacije ATS pokazuju apsolutne promjene u vrijednosti upisa studenata i operativnih ulaganja između 2015. i 2023. godine. Dakle, radi se o razdoblju od osam godina. Zašto nismo uvrstili svih 350 škola? Isključili smo škole koje su počele ili prestale s radom tijekom razdoblja između 2015. i 2023. godine. Zašto? Premda je nekoliko novih škola počelo s radom u tom vremenskom razdoblju, nismo prikazali svih 350 škola zato što su se mnoge od njih jednostavno zatvorile.

### 1.1. Imamo li problem?

Na prvi nam se pogled može činiti da se shematske točke, više ili manje, kreću oko sredine. Znači li to da je sve, više-manje, u redu? Pogledajte Sliku 3. Primijetite da je „nišan“ KRŠĆANSKI FAKULTETI na granici Posrnulih i Obećavajućih kršćanskih škola.



Slika 3: Središnje vrijednosti kršćanskih i državnih fakulteta

Za usporedbu, primijetite na Slici 3 središnju vrijednost državnih škola („nišan“ DRŽAVNI FAKULTETI), do koje smo došli koristeći isti kriterij broja upisanih studenata/količine ulaganja, preuzet iz osvrta u časopisu *The Wall Street Journal* iz 2023. godine (Korn, Fuller i Forsyth 2023). Časopis *The Wall Street Journal* istaknuo je da, iako je u posljednjih nekoliko godina većina državnih škola izgubila novčana sredstva iz državnih i federalnih fondova, one ipak nastavljaju napredovati u pogledu ulaganja.

## 1.2. Što nam govore brojevi?

Što se tiče kršćanskoga visokog obrazovanja, 67 % škola uvrštenih u ovaj dijagram kategorizirane su ili kao **Posrnule** ili kao **Obećavajuće**. Dodate li tome Inertne škole, 73 % *ovih škola* nalaze se u „riziku“. Zašto u riziku? Zato što tri četvrtine novih *start-upova* koji se nalaze u istim rizičnim kvadrantima *podbacu unutar razdoblja od pet godina* (Gage 2012).

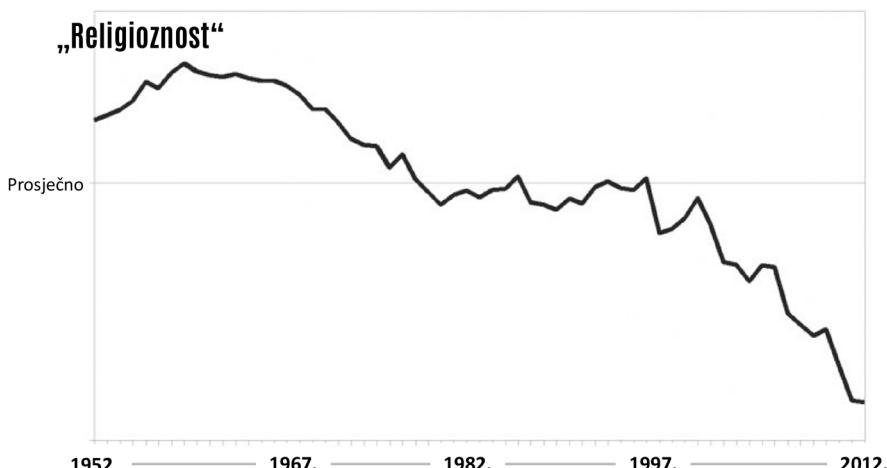
Počnimo sagledavati simptome. Vođe teoloških učilišta i kršćanskih sveučilišta u Sjevernoj Americi primijetili su ova dva uobičajena (simptomatska) problema (Berding 2014; Bouma 2015; Cary 2022):

- biblijska je pismenost među novim studentima u opadanju
- tjeskoba i stres među studentima izjeda budžete i zatrپava osoblje obvezama.

Ovi su trendovi simptomi jedne dublje pojavnosti jer to nisu uzroci, ali ni samo posljedice pojednostavljenih stvari kao što su privlačnost života u kampusu. Trendovi ističu da postoje uzročni korijeni ispod površine koje je potrebno istaknuti. Kako bismo bolje vidjeli osnovni obrazac, sagledat ćemo još simptoma s kojima se kršćanstvo suočava te potom razmotriti kako ići naprijed po pitanju kršćanskih škola.

## 2. Problem je dublji od pukog broja studenata

Slika 4 je „Indeks religioznosti“ – preuzet iz recenziranoga časopisa *Sociological Spectrum* (Grant 2008). Oko 1998. godine, indeks je počeo strmoglavo padati. Ovaj pad označava isto vrijeme kada su se na sjevernoameričkoj sceni počeli pojavljivati „nereligiozni“ i „bivši vjernici“.

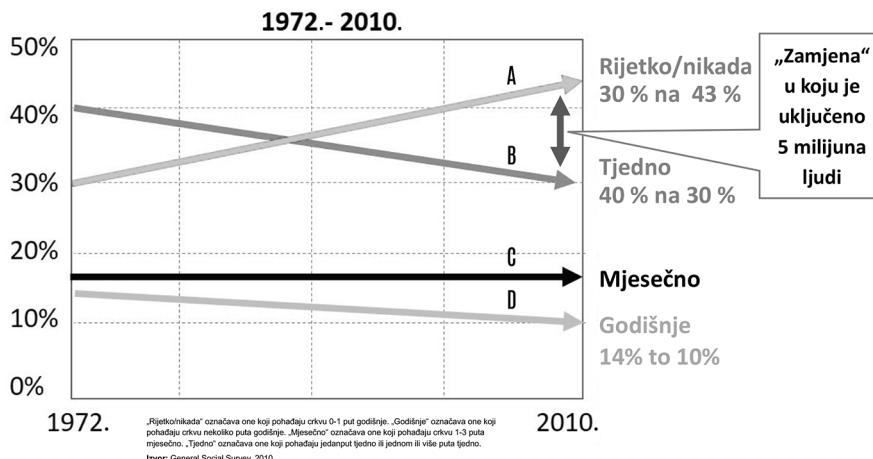


Slika 4: Indeks religioznosti između 1952. i 2012. godine

Lokalna crkva vas snabdijeva studentima. No je li to dobro? Počnimo s vremenom koje je prethodilo rođenju većine današnjih studenata. Radi se o trideset osam godina između 1972. i 2010. godine: C i D linije na Slici 5 predstavljaju ljude koji rijetko pohađaju crkvu. C i D linija predstavljaju ljude koji u crkvu odlaze „povremeno“. Oni dolaze u crkvu nasumično, na primjer jednom mjesecno ili nekoliko puta godišnje, ali nisu redovito prisutni u životu crkvene zajednice. Tijekom ovih trideset osam godina nije bilo puno promjena na tim crnim i sivim linijama.

Sada pogledajte A i B liniju na vrhu Slike 5. B je linija, koja predstavlja „tjedne“ posjetitelje, zamjenila mjesto A linijom koja predstavlja one koji „nikada/rijetko“ odlaze u crkvu. Ova zamjena A i B linije predstavlja pet milijuna ljudi koji su se počeli udaljavati od kršćanstva u SAD-u između 1972. i 2010. godine. Do 1998. godine, „nereligiозni“ i „bivši vjernici“ (na engleskom: *Nones*, bez crkve; *Dones*, završili su s crkvom/kršćanstvom) došli su na scenu. Mnogi su milenijalci (rođeni ~ 1981. – 1996.) tijekom toga razdoblja bili adolescenti.

### Opadanje pohađanja crkve

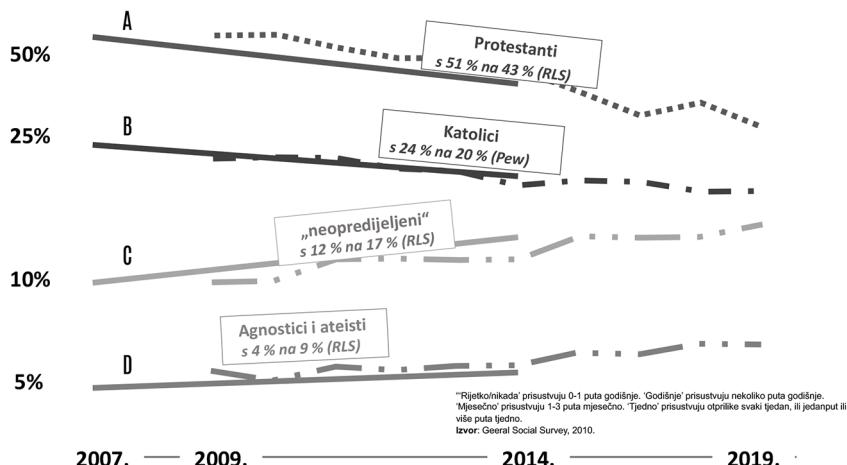


Slika 5: Kršćanska Sjeverna Amerika gubi 5 milijuna ljudi

Nešto recentnija istraživanja: dvije studije, jedna za razdoblje između 2007. – 2014. a druga za razdoblje između 2009. – 2019., zapazile su promjenu u ljudima koji se na Zapadu izjašnavaju kao kršćani. Primijetite na Slici 6 pad A (protestantske) i B (katoličke) linije. Također, uzlet C i D linije koja označava „neopredijeljene“ te agnostike i ateiste. Ove dvije studije zajedno ističu da je između 2007. i 2019. godine kršćanstvo napustilo trideset tri milijuna ljudi. Drugim riječima, nisu samo današnji novi studenti (rođeni ~1996. – 2006.) okupani u crkvenom

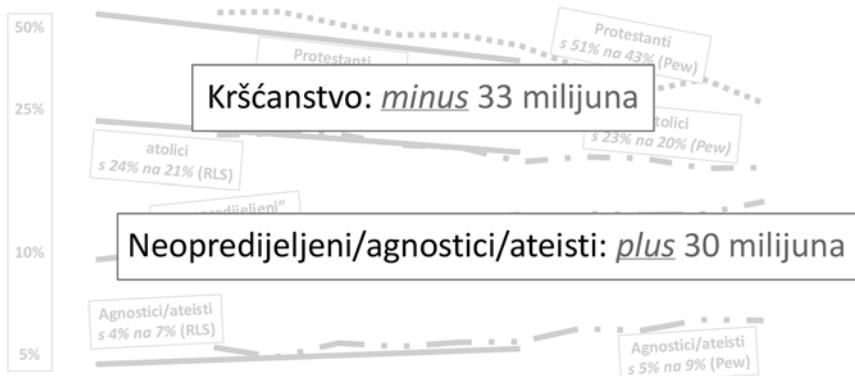
„bljuvalištu“<sup>2</sup>, nego su vjerojatno i njihovi roditelji bili zahvaćeni ovim deformirajućim trendom. Zajednički „pomak“ razdoblja između 2007. i 2019. godine prikazan je na Slici 7.

### Postotak stanovništva u SAD-u koji se izjašnjava kao...



Slika 6: Pomak u religioznom/nereligioznom stanovništvu između 2007. i 2019. godine

### Postotak stanovništva u SAD-u koji se izjašnjava kao...



Slika 7: Ukupan pomak u religioznom/nereligioznom stanovništvu između 1972. i 2019. godine

2 Rimski izraz *vomitorium*: Put smješten ispod ili iza redova sjedala u amfiteatru ili stadionu, kroz koji mnoštvo ljudi može brzo izići na kraju događaja.

### **3. Ne Izlazak, nego – „izlazimo“**

Puno sljedbenika više ne slijedi Krista. Kršćanska se kultura mijenjala – i još uvi-jek se mijenja. Zašto? Što to znači za vas koji djelujete u kršćanskom obrazovanju? Voditelji fakulteta obično prepostavljaju da im studenti dolaze već utvrđeni kao učenici u svojim lokalnim zajednicama koje su ih poslale te da se sada fakultet može usredotočiti na akademska pitanja. Ovo nije točna pretpostavka, ali ni posve nova priča:

Rodio se u kršćanskoj zemlji, naravno da je kršćanin; njegov je otac bio član Engleske Crkve, pa je i on. Kada se ovakva nasljedna religija prenosi s naraštaja na naraštaj, ne smije nas iznenaditi kada mladi ljudi puni duha i razuma počinju sumnjati u istinitost sustava u kojem su odgojeni... (Wilberforce 1834, 6).

Teško je prenijeti nešto što nemamo. Prema glavnoj direktorici organizacije Bonhoeffer Project, Cindy Perkins (2023): „Kroz učeništvo je prošlo manje od 20 % pastora, a laika još manje. Suštinski zapravo ne razumijemo što učeništvo uopće znači.“ Što ovdje ne valja? Događa nam se ogroman odljev ljudi koji su odrasli u Crkvi. Učeništvo je u crkvama rijetkost. Broj upisanih studenata u većini kršćanskih fakulteta u opadanju je, baš kao što opada i količina ulaganja u vitalnost kršćanskih škola. Što ovdje ne valja?

Razmotrite druge nedavno dokumentirane trendove među zapadnim kršćanima. Nereligiозni i bivši vjernici koje smo ranije spomenuli? Šest od deset ljudi odraslih u američkom kršćanstvu je *izašlo* (Allen 2022, 4-7; Davis, Graham i Burge 2023, prvo poglavje; Barna Group. 2015).

1. Trećina kršćana koji su ostali u crkvi smatraju kako „nije njihova dužnost“ govoriti o Kristu, o svojoj vjeri, o „razlogu nade koja je u“ njima (1 Pt 3,15).
2. Više od trećine sjevernoameričkih evanđeoskih kršćana smatra kako „Isus nije jedini put ka Bogu“.
3. „Inertni kršćani“: nemaju molitveni život, samostalno ne proučavaju Bibliju, nisu dio bliske zajednice. Štoviše, prosječno pohađanje crkve u Sjevernoj Americi je 1,7 puta mjesečno. Radi se o 82 % ispitanika.
4. „Šutljivi i sputani“: nesposobni, nesprijetni, neopremljeni govoriti o Kristu ili dati „razlog nade koji je u“ njima. Devet od deset kršćana u Sjevernoj Americi.
5. „Duhovno udaljeni“: gotovo polovica sjevernoameričkih vjernika kaže da je njihov život u Kristu privatan, ograden od transparentne svijesti drugih ljudi.

Ovaj članak neće ni pokušati uhvatiti se ukoštač s nacionalizmom, društvenom pravdom / tribalizmom ili dinamikom moći i zloporabe, odnosno svim onim što još više udaljava od Kristova nauma, smisla i sudbine svakoga vjernika. Ipak, glo-

balizacija ovakvih društvenih pritisaka, poput pet gore navedenih značajki, te širi politički i neliberalni pokreti obuzimaju Europu, kao i Zapad.

Zašto bi ovi marginalizirani Kristovi sljedbenici uopće željeli pohađati kršćanske škole? Kratak, i sve češći, odgovor glasi da jednostavno ne žele. Zašto bi investitori ulagali u organizacije koje nazaduju? Obično to ne čine. Kršćanske škole i teološka učilišta ne bi trebala (i ne mogu) natjecati se protiv jakosti sekularnih škola – pod „jakostima“ mislim na trošenje, sekularnu oštromnost, katehezu i religijsku apatiju, da ne spominjemo komercijalne zaklade, vladina sredstva i značajne objekte.

Međutim, i kršćani imaju jedinstvena oružja u ovom natjecanju. Četiri ključne biblijske teme: smisao, svrha, identitet i pripadanje, koje, kada su na okupu, znamo kao učeništvo. Sekularne se škole ne mogu natjecati u tome. Možda mogu nabaciti nekakav privid koji ipak ne može podnijeti dugotrajno natjecanje. Ova temeljna vjerovanja o sebi po pitanju smisla, svrhe, identiteta i pripadanja, nalaze se u središtu onoga što znači biti ljudsko biće te su četiri ideje koje se ispunjavaju jedino u Kristu. *Ove četiri riječi nacrt su biblijskoga učeništva.* Takvo učeništvo, ukoliko ga reformiramo i vratimo na kršćanske fakultete, nudi osnovu „održive natjecateljske prednosti“, što je nešto što je dugoročno jedinstveno za jednu vrstu natjecatelja, ali ne i za druge. Ova četiri stupa učeništva održive su natjecateljske prednosti kako u kršćanstvu tako i u kršćanskom visokom obrazovanju.

Što je stvarna misija kršćanskog fakulteta ili teološkog učilišta? Nadalje, na koji način kultura ovih institucija podupire tu misiju? Nijedan poslovni preokret u koji sam bio uključen nije doživio uspjeh zato što se novac i marketing ulagao na simptome propadanja. Novac i marketing samo se trate sve dok misija i kultura ne postanu jasni vodstvu i zaposlenicima te dok ih ne počnu primjenjivati. Ipak, rijetko susrećem vođe koji razumiju koliko su misija, kultura i vodstvo važni za uspostavu misije i kulture u svrhu ispravljanja posrnule organizacije.

Evo što je posrijedi: okrnjivanje i izostavljanje učeništva kakvo je Krist naučavao *temeljni je uzrok* ovih mnogih nepovoljnih trendova koje smo zamijetili u visokom kršćanskom obrazovanju.

### **Zaključak: Put naprijed pogled je u prošlost – empirejskog učeništva**

Što je *empirej*<sup>3</sup>? To nije imperij. Taj izraz označava ono najuzvišenije, najbolje, najizvrsnije. Kristovo empirejsko učeništvo, Gospodinova verzija učeništva, jedini je način na koji se možemo oduprijeti nedaćama s kojima se suočava kršćansko visoko obrazovanje. Štoviše, ovaj povratak k učeništvu počinje s vama kao edu-

3 Prema Aničevu rječniku, *empirej* je „u grčkoj kozmologiji, najviši dio neba, iznad svih zvjezdanih sfera, tvorba čiste svjetlosti“ (op. prev.), [https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search\\_by\\_id&id=fFxlURQ%3D&keyword=empirej](https://hjp.znanje.hr/index.php?show=search_by_id&id=fFxlURQ%3D&keyword=empirej).

katorima koji ujedno čine učenike. No ovo se ne odvija samo u učionici. Način nadvladavanja ovih suprotnih vjetrova u kršćanskom obrazovanju podrazumijeva uključenost *vas plus jedno* ili možda *dvoje* koji vas slijede i koji imitiraju strast kojom služite Kristu. Također podrazumijeva da s njima dijelite svoje životne neuspjehe i uspjeh te da oni primjećuju načine na koje milostivo odgovarate onima koji vas pitaju o Kristu ili vas zbog njega ruže (Kol 4,6). Ne radi se o jednom semestru ili o nekoliko zajedničkih večera. Radi se o životu koji je otvoren i dostupan tijekom nekoliko godina studentova života. Drugim riječima, put prema naprijed je nastavničko osoblje posvećeno ideji stvaranja učenika i to stvaranja učenika koji čine druge učenicima.

Najdirljivija (i konačna) Isusova smjernica glasila je: „Idite i činite“ (Mt 28,19). Ovo je misija koju, kao Kristovi sljedbenici, imamo pojedinačno i skupno. Za Kristove sljedbenike učeništvo je izvorište smisla, svrhe, identiteta i pripadanja. Simptomi i trendovi koje vidimo u kršćanskom visokom obrazovanju neće se promjeniti sve dok našu održivu natjecateljsku prednost – Kristovo učeništvo, odnosno učeništvo pojedinaca s pojedincima – ne učinimo akademskim iskustvom naših studenata.

Misija motivira ljudе da napreduju i čine veće stvari. Istovremeno, sastavni dijelovi misije su učinak i motivacija. Što je naša misija u kršćanskom visokom obrazovanju? *Je li moguće da obrazovanje nije naša misija?* Je li moguće da je vaša misija zapravo stvarati „obrazovane učenike“, a obrazovanje je primarno sredstvo vašega učeništva? Mnogi edukatori tvrdili bi da njihova misija nije učeništvo, nego edukacija. Vratimo se na naš podnaslov: „Možemo li se popeti na visove biblijskog obrazovanja... ako ne postavimo čvrst temelj učeništva?“

Želim vam ponizno predložiti sljedeće: *učeništvo je vaša primarna misija*. Obrazovanje je vaša glavna snaga i talent, ali što je vaša misija? Učeništvo. U kraljevskom utjecaju, vaša misija – kao crkvenog vođe, profesora ili laika – je napredak (stvaranje) učenika, UKSUKSU – što znači „učenici koji stvaraju učenike koji stvaraju učenike“. Cjeloživotno, uspješno stvaranje učenika ključ je za navigaciju društvenim suprotnim vjetrovima koji pušu u pramac kršćanskoga visokog obrazovanja. Želite li da vaša akademija ponovno počne rasti i napredovati, odgajati studente koji će otići u svijet i mijenjati ga kao učenici koji stvaraju učenike? Ili ćete, prije svega, ostati samo, slikovito govoreći, „tvornica činjenica“?

Odrastajući u svojim domovima studenti nisu izloženi učeništvu. Učeništva nema ni u većini njihovih crkava, a nije ga iskusila ni većina njihovih pastora. Studenti nemaju gotovo nikoga da od njih čini učenike. Stoga, profesore, učeništvo mora početi s tobom! Protiv takve oluje učeništva potaknutog Duhom, nijedan suprotan vjetar ne može opstati (Mt 16,18; 28,19).

## Popis literature

- Allen, Dennis. 2022. *The Disciple Dilemma*. NY: Morgan James Press.
- Annual Data Tables. *ATS Resources*. <https://www.ats.edu/Annual-Data-Tables>.
- Barna Group. 2015. *The State of Discipleship: A Barna Report Produced in Partnership with The Navigators*.
- Berding, Kenneth. 2014. „The Crisis of Biblical Illiteracy“. *Biola Magazine*. 29. svibnja 2014.
- Bouma, Jeremy. 2015. „Biblical Literacy, Academic Freedom and Christian Liberty“, odlomak iz knjige *The Bible and the University*. Zondervan Academic. 25. veljače 2015. (<https://zondervanacademic.com/blog/biblical-literacy-academic-freedom-and-christian-liberty-an-excerpt-from-the-bible-and-the-university>).
- Cary, Phillip. 2022. *Good News for Anxious Christian*. Grand Rapids: Brazos Press.
- Davis, Jim, Michael Graham, i Ryan P. Burge. 2023. *The Great Dechurched: Who's Leaving, Why Are They Going, and What Will It Take to Bring Them Back?* Grand Rapids: Zondervan.
- Gage, Deborah. 2012. „The Venture Capital Secret: 3 Out of 4 Start-Ups Fail“. *The Wall Street Journal*. 20. rujna 2012.
- Grant, Tobin J. 2008. „Measuring Aggregate Religiosity in the United States, 1952–2005“. *Sociological Spectrum* 28, br. 5: 460-476.
- Korn, Melissa, Andrea Fuller, i Jennifer S. Forsyth. 2023. „Colleges Spend Like There's No Tomorrow“. *Wall Street Journal*. 10. kolovoza 2023.
- Perkins, Cindy. 2023. „Church Growth: Mastering Discipleship with The Bonhoeffer Project“. *The Disciple Dilemma*. 27. srpnja 2023. <https://www.youtube.com/watch?v=2Ac-v5rQhXk> (00:15:30 – 00:16:30).
- Wilberforce, William. 1834. *A Practical View of the Prevailing Religious System of Professed Christians, in the Middle and Higher Classes in this Country, Contrasted with Real Christianity*. Dublin: Dugdale Publisher.

Dennis Allen

**Headwinds Facing Christian Higher Education:  
How Can We Climb the Heights of Biblical Education...  
Without a Disciple's Sure Foundation First?**

**Abstract**

This paper explores the challenges facing Christian higher education institutions, focusing on trends and “headwinds” that threaten operational viability. These institutions are argued to be at risk due to a loss of mission, rooted in a broader cultural shift away from biblical Christian discipleship. The paper uses a Wall Street-style risk assessment to categorize institutions into four quadrants based on headcount and investment: Thriving, Hoping, Inertia, and Struggling. The analysis reveals that a significant majority of Christian schools fall into the Struggling or Hoping categories, suggesting potential long-term viability issues. The paper suggests that the root cause of these challenges is not in attempting or failing to compete with secular schools, but rather, the neglect of discipleship as taught by Christ, predominantly in churches, thence passed along as under-discipled rising students. The paper proposes a return to “Empyrean Discipleship,” emphasizing the importance of faculty members as visible disciple-makers. By focusing on discipleship, Christian educational institutions can regain their competitive advantage and fulfill their mission of creating educated disciples. The paper concludes that the path forward involves prioritizing discipleship over mere education to navigate the social headwinds facing Christian higher education.